

Van probleem naar oplossing: de PODOE-aanpak

Handleiding

Colofon

Dit is een uitgave van Veilig Verkeer Nederland

Tekst: Marian Schouten

Inhoud: Christel de Heus

Fotografie: Archief Veilig Verkeer Nederland

Vormgeving: Studiotekst B.V., Culemborg

Versiedatum: februari 2012

Veilig Verkeer Nederland

Postbus 66

3800 AB Amersfoort

Tel. (088) 524 88 00

info@vvn.nl

www.veiligverkeernederland.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Problemen inventariseren	5
3	Problemen analyseren en oplossingen bedenken	6
3.1	Selectie van knelpunten	6
3.2	Onderzoek naar oorzaken	7
3.3	Doel formuleren	8
3.4	Oplossingen bedenken	8
3.5	Actie opbouwen	9
3.6	Actieplan maken	10
3.7	Evalueren	10

1 Inleiding

Een verkeersouder of -werkgroep zit doorgaans niet om werk verlegen. Er zijn vaak meerdere verkeersproblemen die uw aandacht vragen. En er zijn allerlei activiteiten van VVN waar u aan mee kunt doen. Voor u het weet, heeft u een overvolle agenda en ziet u door de bomen het bos niet meer. U doet van alles, maar waarom ook al weer en helpt het eigenlijk wel?

De *PODOE-aanpak* kan u helpen om systematisch te werk te gaan. Het is een veelgebruikte methode om oplossingen te zoeken voor (verkeerskundige) knelpunten. U definieert eerst het *Probleem*, doet onderzoek naar de *Oorzaak*, bepaalt het *Doel*, bedenkt (dan pas) *Oplossingen* en houdt achteraf een *Evaluatie*.

Wanneer u gerichte informatie zoekt over de aanpak van specifieke verkeersknelpunten, kunt u de Kieswijzer raadplegen op het besloten deel van de verkeersoudersite. Daarin vindt u voor tientallen veel voorkomende problemen rond verkeer en verkeerseducatie gerichte adviezen en doorverwijzingen naar relevante publicaties, materialen, acties en diensten van Veilig Verkeer Nederland.

2 Problemen inventariseren

Om te bepalen wat u als verkeerswerkgroep concreet wilt gaan doen, is het belangrijk om allereerst te onderzoeken wat volgens de ouders en de kinderen van de school de grootste problemen zijn op het gebied van verkeersveiligheid.

Waarschijnlijk weet u zelf wel wat er allemaal aan de hand is. Tóch is het verstandig om de ouders en de kinderen te raadplegen. Draagvlak onder de ouders is namelijk van doorslaggevend belang als u de verkeerssituatie rond de school écht wilt verbeteren. Wanneer 80% van de ouders klaagt over foutparkeerders, heeft u als verkeerswerkgroep rugdekking als u met dat netelige probleem aan de slag gaat. En als u bij de gemeente aanklopt voor hulp, zal de eerste vraag zijn namens hoeveel mensen u optreedt.

Enquête voor ouders

Een beproefde methode om de mening van de ouders te peilen is het houden van een enquête onder alle ouders van de school. VVN heeft hiervoor een voorbeeldenquête (zie het *10-stappenplan voor verkeersouders* op www.vvn.nl) ontwikkeld. Deze enquête kunt u naar eigen inzicht inkorten en aanpassen aan de situatie op en rond uw school. In de enquête zitten vragen over brengen en halen, de school-thuisroute, de verkeerssituatie rond school en over verkeersopvoeding.

Gesprek met kinderen

Het is heel informatief om ook aan de kinderen te vragen wat hún ervaringen zijn met het verkeer rond school. Vaak hebben kinderen hierop een andere visie dan hun ouders. Een schriftelijke enquête is hiervoor niet zo geschikt. Een gesprek in de klas of met enkele groepjes leerlingen werkt beter. De uitkomsten van deze gesprekken kunt u, samen met de uitslag van de enquête, meenemen in het vervolgtraject. In de handleiding *Kinderen doen mee* leest u meer over kinderp participatie en hoe u een gesprek met kinderen kunt aanpakken. Zie www.vvn.nl [*zoekterm: Kinderen doen mee*].

3 Problemen analyseren en oplossingen bedenken

Uit de enquête onder de ouders en de gesprekken met de kinderen komt waarschijnlijk een waslijst aan knelpunten, klachten en wensen tevoorschijn. Met een werkgroep van enkele ouders en leerkrachten kunt u vervolgens met behulp van de PODOE-aanpak plannen uitwerken voor een effectieve oplossing van één of enkele van deze knelpunten.

3.1 Selectie van knelpunten

Selecteer één of enkele knelpunten die u als eerste wilt aanpakken. Mogelijke selectiecriteria zijn:

- Daadwerkelijk gevaar voor de kinderen.
- Het aantal ouders dat aangeeft een bepaald punt als knelpunt te ervaren.
- Het aantal leerlingen dat aangeeft hinder te hebben van een bepaald knelpunt.
- Draagvlak bij de school (directie, team, medezeggenschapsraad).
- Haalbaarheid op redelijk korte termijn (kunnen we dit als school zelf oplossen of hebben we er hulp bij nodig van de gemeente of de politie?).

Voorbeelden van knelpunten zijn:

- Gevaarlijke oversteekplaats vlak voor de school.
- Veel ouders die hun auto 'even' op de stoep parkeren.
- Ontbreken van praktisch verkeersonderwijs.

Tip van Veilig Verkeer Nederland

Veilig Verkeer Nederland heeft werkbladen ontwikkeld met praktische aanwijzingen voor het doen van verkeersonderzoek. De volgende werkbladen zijn beschikbaar: *Onderzoek inrichting oversteekplaats*, *Snelheid meten en Verkeersstellingen* (zie de Kieswijzer op de verkeersouderwebsite). Het Verkeersactieboek voor kinderen (zie www.vvn.nl [zoekterm: *Verkeersactieboek voor kinderen*]) bevat werkbladen waarmee kinderen van groep 6, 7 en 8 zelf verkeersonderzoek kunnen doen.

3.2 Onderzoek naar oorzaken

Bij veel knelpunten is het niet direct duidelijk wat er precies aan de hand is en waardoor een en ander wordt veroorzaakt. Nader onderzoek kan helderheid bieden.

Bedenk wat u over de knelpunten wilt weten. De bekende 'wie, wat, waar, wanneer en waarom' vragen vormen hiervoor een goede leidraad.

Bijvoorbeeld:

- Wat is er precies aan de hand op deze oversteekplek? Onvoldoende uitzicht? Wat belemmert het uitzicht dan? Teveel autoverkeer? Hoeveel auto's passeren er? Is het bestemmingsverkeer of (ook) sluipverkeer? Hoe ervaren de kinderen het?
- Hoeveel ouders parkeren er fout? Wie zijn het? Wanneer zijn de parkeerproblemen het grootst? Waarom gedragen de ouders zich op deze manier?
- Welke leerlingen zouden baat hebben bij praktisch verkeersonderwijs? Wat moeten ze dan leren? Hoe kijkt de school daar tegenaan? Waarom doet de school niets aan praktisch verkeersonderwijs?

Bedenk bij elke vraag een manier waarop u een antwoord kunt vinden.

Bijvoorbeeld:

- Drie ochtenden observeren op de oversteekplek: hoe gedragen kinderen, ouders en automobilisten zich? Met de kinderen praten. Er zelf eens in de auto langrijden. Auto's tellen. Gemeente vragen.
- Observeren tijdens de schoolspits. Mondelinge enquête houden onder de betreffende ouders.
- Vragen aan de leerkrachten en directie van de school.

Voer dit onderzoek uit.

3.3 Doel formuleren

Om gericht naar oplossingen te zoeken, is het goed om van tevoren te formuleren welk doel u nastreeft.

Bedenk wat u per knelpunt zou willen bereiken.

Bijvoorbeeld:

- Straat X moet veilig oversteekbaar zijn voor voetgangers en fietsers vanaf 7 jaar.
- De stoep voor school moet vrij en veilig zijn voor lopende ouders en kinderen.
- Er komt voor ten minste één groep een aanbod van praktisch verkeersonderwijs.

3.4 Oplossingen bedenken

Nu is het tijd om uw creativiteit aan te boren. Bedenk eerst zoveel mogelijk oplossingen en maak pas daarna een keuze.

Brainstorm

Bedenk per knelpunt minimaal vijf (maar liever meer) verschillende manieren waarop het opgelost zou kunnen worden. Wees in dit stadium vooral creatief en nog niet al te kritisch. Als leidraad voor uw brainstorm kunt u bijvoorbeeld zoeken naar oplossingen in de volgende categorieën.

- Betere inrichting van de straat.
- Voorlichting aan of afspraken met de ouders.
- Educatie van de kinderen.
- Handhaving van afspraken door ouders onderling.
- Inzet van de politie of parkeerwacht.

Bijvoorbeeld: brainstorm over aanpak parkeeroverlast

Straat afsluiten * chauffeur boos toespreken * chauffeur vriendelijk toespreken * nepagent inzetten * met verborgen camera foto's maken * elke week foto in schoolkrant * foto's op ouderavond laten zien * op

Tip van Veilig Verkeer Nederland

Voor veel oplossingen zult u (ook) de medewerking van de gemeente nodig hebben. In de *handleiding Lobbyen: omgaan met de gemeente* zie www.vvn.nl [zoekterm: lobbyen] vindt u tips hoe u de gemeente kunt benaderen.

Wanneer u geen gehoor vindt bij de gemeente, kunt u - onder voorwaarden - de hulp inroepen van de verkeerskundig consultant van Veilig Verkeer Nederland. Neem hierover contact op met het steunpunt van VVN in uw provincie.

ouderavond parkeerregels afspreken * foutparkeerders zelf parkeerregels laten bedenken * zelfgemaakte parkeerbonnen uitdelen * parkeerverbod voor de school instellen * afspraken maken over vrijwillig parkeerverbod * kinderen bijpassend verkeersbord laten ontwerpen * carpoolen stimuleren * fietspoolen stimuleren * loopbus introduceren * sponsoractie opzetten voor lopende en fietsende kinderen * loop- en fietsles aanbieden aan ouders * paraplu's uitdelen zodat ouders niet smelten * paaltjes langs de stoeprand zetten * slinger van kinderen en ouders langs de stoeprand vormen * politiepoppen langs de stoeprand zetten * groot kruis op het wegdek schilderen * wegsleepactie met krachtpatzers van de sportschool * fietsenrekken neerzetten op plekken waar anders wordt foutgeparkeerd...

Kiezen

Toets uw oplossingen door de volgende vragen te beantwoorden:

- Brengt deze activiteit het eerder geformuleerde doel dichterbij?
- Past deze activiteit bij ons als verkeerswerkgroep? Geloven we er in? Durven we 'm uit te voeren?
- Past deze activiteit bij de sfeer op school en de sfeer tussen de ouders?
- Is uitvoering van deze activiteit haalbaar qua menskracht en financiën?

3.5 Actie opbouwen

Per knelpunt houdt u waarschijnlijk enkele activiteiten over.

Bedenk in welke volgorde u deze activiteiten het beste zou kunnen uitvoeren.

Voorbeeld:

Bij parkeerproblemen is het niet handig om plompverloren gele kaarten uit te gaan reiken. Dat zal voornamelijk leiden tot onbegrip en weerstand bij de ouders. Een stapsgewijze aanpak werkt doorgaans beter. Bijvoorbeeld:

- Foto's maken van de parkeerchaos voor school en deze eventueel anonimiseren.
- Ouderavond organiseren, samen de foto's bespreken en parkeerafspraken maken. Bedenken waar ouders wel kunnen parkeren.
- De leerlingen informeren over de afspraken.

- De afspraken communiceren via de schoolgids, de schoolkrant en een bord op het schoolplein.
- Foutparkeerders vriendelijk aanspreken. Ouders die goed parkeren in 't zonnetje zetten.
- Zelfgemaakte gele kaarten uitdelen.
- De politie / parkeerwacht / stadswacht inschakelen.

Bedenk wie u achtereenvolgens nodig heeft om de verschillende activiteiten uit te voeren.

Bijvoorbeeld voor de parkeeractie:

- Twee fotograferende ouders.
- De medezeggenschapsraad en/of de ouderraad.
- De leerkrachten.
- De redactie van de schoolkrant. Paar handige ouders.
- Enkele ouders die goed mensen kunnen aanspreken.
- De politie / parkeerwacht / stadswacht.

Probeer een schatting te maken van de tijd die u nodig heeft om de achtereenvolgende activiteiten voor te bereiden en uit te voeren.

En maak een globale begroting.

3.6 Actieplan maken

Nu kunt u een actieplan maken voor uw activiteiten. Daarin geeft u aan wat u wanneer gaat doen en wie daarvoor verantwoordelijk is.

3.7 Evalueren

Het is heel nuttig om elke actie achteraf te evalueren.

- Wat ging goed?
- Wat ging minder goed en waarom?
- Wat zijn leerpunten voor een volgende actie?

Ook bij die volgende actie kan de PODOE-aanpak weer van pas komen, om uw gedachten te scherpen en te zorgen dat u doelgericht blijft werken. Wij wensen u veel succes.

VEILIG VERKEER